

Özet: Tek bir iş yerinin içkili yer bölgesi olarak ilan edilemeyeceği ve bölge esaslı tespitin yapılması gerektiği hakkında.

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü

Sayı : 71188846-045.02-226574

02/10/2019

Konu : İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı
(İş Yeri Bazında İçkili Yer Bölgesi Belirlenmesi)

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : tarihli ve sayılı yazınız.

İlgi yazınızla; Belediyeniz Meclisi kararıyla tek bir iş yerinin içkili yer bölgesi ilan edildiği, ancak daha sonra yapılan inceleme sonucu bu uygulamanın hem içkili yer bölgesi tespitiyle ilgili önceki meclis kararınıza hem de mevzuatın amir hükümlerine aykırı olduğu değerlendirildiği belirtilmiş olup söz konusu iş yerinin bu haliyle çalışmaya devam edip edemeyeceği hususunda tereddüde düşüldüğünden Bakanlığımız görüşü talep edilmektedir.

Bilindiği üzere, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15 inci maddesi "*Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır:*

...

o) Gayrisihhî işyerlerini, eğlence yerlerini, halk sağlığına ve çevreye etkisi olan diğer işyerlerini kentin belirli yerlerinde toplamak; ...

...” hükmünü,

3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun'un 4 üncü maddesi "*3 üncü maddede belirtilen merciler, iznin verilmesi için yapılacak beyan ve incelemelerde aşağıda öngörülen genel kriterlere göre düzenlenecek yönetmeliği esas alırlar.*

a) İnsan sağlığına zarar vermemek,

b) Çevre kirliliğine yol açmamak,

c) Yangın, patlama, genel güvenlik, iş güvenliği, işçi sağlığı, trafik ve karayolları, imar, kat mülkiyeti ve doğanın korunması ile ilgili düzenlemelere aykırı davranmamak.” hükmünü,

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'in 1 inci maddesi "*Bu Yönetmeliğin amacı, işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının verilmesinde uygulanacak esas ve usulleri düzenlemektir.” hükmünü,*

4 üncü maddesi “...

h) İçkili yer bölgesi: Belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından valilik veya kaymakamlığın görüşü alınarak tespit edilen ve içerisinde şarap ve bira dahil her türlü alkollü içeceğin verilebileceği işyerlerinin açılacağı bölgeyi

...” hükmünü,

6 ncı maddesinin birinci fıkrası "*Yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmaz ve çalıştırılmaz. İşyerlerine bu Yönetmelikte belirtilen yetkili idareler dışında diğer kamu kurum ve kuruluşları ile ilgili meslek kuruluşları tarafından özel mevzuatına göre verilen izinler ile tescil ve benzeri işlemler bu Yönetmelik hükümlerine göre ruhsat alma mükellefiyetini ortadan kaldırmaz. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerleri yetkili idareler tarafından kapatılır.” ve üçüncü fıkrası "*İşyeri açmak isteyen gerçek veya tüzel kişiler, işyerlerini bu Yönetmeliğe uygun olarak**

Özet: Tek bir iş yerinin içkili yer bölgesi olarak ilan edilemeyeceği ve bölge esaslı tespit yapılması gerektiği hakkında.

tanzim ettikten sonra Örnek 1 ve 2’de yer alan durumlarına uygun formu doldurarak yetkili idareye başvurur.” hükmünü,

29 uncu maddesi “İçkili yer bölgesi, mülki idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından tespit edilir.

İçkili yer bölgesi haricinde içkili yer açılmaz.” hükmünü,

30 uncu maddesi “İçkili yer bölgesi;

a) Hükümet binaları, hapishane ve ıslah evleri; her türlü mabet, dini kurum ve kuruluşlar; sanat müesseseleri, maden ocakları, inşaat yerleri; patlayıcı, parlayıcı, yanıcı ve benzeri tehlikeli maddeler üretilen, satılan ve depolanan yerler ile gaz dolum tesisleri yakınında,

b) Konaklama yerleri hariç olmak üzere, otoyolları ve karayollarının her iki tarafında sınır çizgisine ikiyüz metreden yakın mesafe içinde,

c) Otogar ve otobüs terminallerinde,

d) Resmî ve özel okul binaları, ilk ve orta öğretim öğrencilerinin barındığı öğrenci yurtları ile anaokullarına yüz metreden yakın mesafe içinde, tespit edilemez.

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanunu ile 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamına girmeyen eğitim-öğretim kurum ve tesisleri ile öğrenci yurtları ve (a) bendinde belirtilen yerler için mahallî şartlar dikkate alınarak belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisi, bu sınırlar dışında il genel meclisi tarafından belirli bir mesafe, tayin ve tespit edilir.” hükmünü amirdir.

Öte yandan, İçişleri Bakanlığı mülga Mahalli İdareler Genel Müdürlüğünün 2005/107 sayılı Genelgesinde “...

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 29 uncu maddesine göre; içkili yer bölgesi, mülki idare amirinin genel güvenlik ve asayiş durumu hakkındaki görüşü doğrultusunda belediye sınırları ve mücavir alanlar içinde belediye meclisince, bu sınırlar dışında il genel meclisince tespit edilecektir. Ancak, içkili yer bölgesinin bir belediye sınırı dahilinde birden çok alanda tespit edilmesine engel bir husus yoktur. Bununla beraber, içkili yer bölgesi adres ve nokta işyeri olarak değil bölge olarak tespit edilmelidir. Dolayısıyla işyeri ve adres bazında içkili yer bölgesi tespitinin yapılması Yönetmeliğin genel düzenlemesine ve bölge tespitinden beklenen amaca aykırıdır.

Çünkü, bar, gazino, pavyon vb. içkili eğlence yerlerinde, gerek müşterilerin gerekse işyeri çalışanlarının sebep olduğu çeşitli asayiş olaylarının meydana gelmesi veya yüksek sesle müzik yapılması gibi nedenlerle çevreye rahatsızlık verildiğinden, bu gibi yerlerin kolluk veya zabıtaca sürekli kontrol ve denetim altında bulundurulması gerektiği için bölgesel tespit yapılması esas alınmıştır.

Diğer yandan, gerek imar planlarında gerekse şehir planlarında park alanları, okul bölgeleri, spor alanları, kültürel merkezler yanında oyun ve eğlence merkezlerinin açılacağı alanların da belirlenmesi, hem şehrin düzenli gelişimini, hem de kişilerin yaşam alalarında huzurlu ve güven içerisinde bulunmalarını sağlayacaktır.

Bu çerçevede, kişilerin huzur ve sükunu ile beden ve ruh sağlığını temin edecek bir çevre oluşturulması, umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinin daha etkin bir şekilde kontrollerinin yerine getirilmesi esas alınarak, bu tür işyerlerinin özellikle konut ve yerleşim alanları ile gürültüye duyarlı kurumların bulunduğu yerlerde açılmaması, bunların şehir içerisinde veya yakınında konutlardan ayrılmış, özel olarak bu şekilde faaliyet gösteren işletmelere tahsis edilmiş, alt yapısı, ulaşım hizmetleri buna göre yapılmış ayrı bir bölgede, tarihi kültürel ve turistik özellikler taşıyan çadde ve sokaklarda veya içerisinde sadece

Özet: Tek bir iş yerinin içkili yer bölgesi olarak ilan edilemeyeceği ve bölge esaslı tespit yapılması gerektiği hakkında.

işyerlerinin bulunduğu iş merkezi, pasaj gibi yerlerde açılabilmesine yönelik bölge tespitlerinin yapılması sağlanmalıdır.

Bu itibarla; içkili yer bölgesi tespiti yapılırken, Yönetmelikte yer alan hükümler dışında yukarıdaki açıklamaların da dikkate alınarak, işletmelerden gelen içkili yer bölgesine dahil edilme taleplerinin her işletme için değerlendirilmesi yerine toplu olarak ve bölgesel çapta ele alınması hususuna dikkat edilmelidir. Ayrıca, daha önce içkili yer bölgesi olarak tespit edilen bölgelerin kaldırılması veya daraltılması yoluna gidilmesinde de işletmelerin kazanılmış haklarına uyulması gerekmektedir.

...” ifadesi bulunmaktadır.

Yine, Anayasa Mahkemesinin 30/03/2011 tarihli ve E.2008/72, K.2011/59 sayılı kararında; kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın yeni yasadaki önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerektiği vurgulanmıştır. Bu bağlamda, hukuka aykırı olduğu belirlenen idari işlemlerin geri alınması durumunda, işlem dolayısıyla elde edilen ve kamuya yönelik etki ve sonuç doğuran statüler hiçbir şekilde kazanılmış hak kapsamında değerlendirilemeyecektir.

Ayrıca, Danıştay Onuncu Dairesinin E:2000/2114; K: 2002/3458 nolu kararında kazanılmış hakkın devredilemeyeceği ile ilgili “...

Kazanılmış hak kavramına gelince; kazanılmış hak, bir hak sağlamaya elverişli nesnel kuralların bireylere uygulanması ile onlar için doğan öznel hakkın korunması anlamında kabul edilebileceğinden, kazanılmış bir haktan söz edilebilmesi için bu hakkın yeni düzenlemeden önce yürürlükte olan kurallara göre bütün sonuçlarıyla fiilen elde edilmiş olması gerekmektedir.

...” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde; iş yeri ve adres bazında içkili yer bölgesi tespiti yapılmasının belediyenin yetkilerine, Yönetmelik’in genel düzenlemesine ve bölge tespitinden beklenen amaca aykırı olacağından içkili yer bölgesinin adres ve tek iş yeri olarak değil bölge olarak tespit edilmesi gerektiği,

Dolayısıyla, mevzuata aykırı tesis edilen meclis kararına istinaden İdareniz tarafından işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenen ilgili işletme açısından kazanılmış hakkın varlığından söz edilemeyeceği, bu bakımdan bahsi geçen iş yerine düzenlenen ruhsatın iptal edilmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir.

Bilgilerinize rica ederim.

Bakan a.
Genel Müdür

Dağıtım:

Gereği:

.... Belediye Başkanlığına

Bilgi:

.... Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne